

Určování jádra výpovědi v současné španělštině: analýza neliterárních textů
(FF JU České Budějovice, 2016)

Byl jsem školitelkou upozorněn na diskrepanci mezi názvem práce a jejím obsahem – práce se nezabývá určováním jádra výpovědi, ale spíše analýzou tematických posloupností ve vztahu k větněčlenské platnosti tematických syntagmat. Zároveň je uplatňována F. Danešem inspirovaná klasifikace sémantických vztahů mezi izotopickými tematickými řetězci. Bylo by záhodno, kdyby na tuto diskrepanci diplomantka bývala upozornila v úvodu práce.

V úvodní teoretické části se diplomantka postupně věnuje otázkám slovosledu v češtině a ve španělštině, dále uvádí do problematiky aktuálního členění, kdy vedle tří českých „škol“ (Firbas, Sgall, Daneš) zmiňuje i přístupy autorů španělských. V poslední kapitole práce pak resumuje zásadní Danešovu studii z roku 1979. Tuto úvodní stať hodnotím pozitivně, je psána adekvátním stylem a obsahuje relevantní informace.

Na základě poznatků uvedených v první části práce pak diplomantka stanovuje metodologii části praktické. V. Kuklínkové jde v podstatě o to, aby v konkrétních textech identifikovala témata výpovědí, stanovila jejich větněčlenskou platnost, způsob návaznosti na tematické složky předchozího kontextu a izotopické dvojice přiřadila k jednomu z typů sémantických vztahů definovaných v F. Daneš (1979). Metodologie má určitá úskalí, která lze shrnout do dvou bodů:

1) není zcela jasné, jakým konkrétním empirickým postupem byla stanovována témata výpovědí. Rozlišuje diplomantka pouze jedno téma na výpověď nebo uvažuje o vícečlenných tematických úsecích s různým stupněm výpovědní dynamičnosti? Problém je vidět např. na str. 50, výpovědi 2/22 a 3/23.

2) pro účel práce by bylo bývalo ideální analýzy založit na studii F. Daneše z roku 1994: „Odstavec jako centrální jednotka tematicko-kompoziční výstavby textu (na materiále textů výkladových)“, *Slovo a slovesnost*, 55, 1, p. 1-17. Zde se totiž uvažuje o vztazích mezi tématy odstavců a výpovědí v nich seskupených a mezi tématy odstavců a textu jako celku. Je zde tedy jasně vymezeno, co je textové hypertéma, co je O-téma a V-téma, jednotlivé typy posloupností (definované např. v F. Daneš 1968) jsou uvažovány v rámci těchto komplexních hierarchických vztahů. Použití tohoto přístupu by vyjasnilo výklad – mám na mysli zejména shrnující tvrzení o tematických vztazích v rámci odstavců (vytvořených diplomantkou samotnou). Nejasná jsou tato tvrzení např. na str. 40, na str. 61, na str. 68 apod. Jak diplomantka definuje pojem hypertéma?

Pomineme-li tuto metodologickou připomínku, lze analýzy V. Kuklínkové hodnotit jako zevrubné a svým způsobem přínosné. Postupuje podle stanoveného protokolu, který důsledně aplikuje na celý text. Většina analýz je věcně správná, ale narazíme i na nepřesnosti či omyly, které vyplývají z nesprávných interpretací španělského textu. V posudku nelze vše podrobně vyjmenovat, problematické analýzy jsou označeny v textu práce (str. 41, str. 47, str. 49, str. 51, str. 59, str. 60, str. 61, str. 62, str. 68). Nepřesnosti pak přirozeně ovlivňují i celkové kvantitativní závěry práce.

I přes uvedené připomínky doporučuji práci k obhajobě a z výše uvedených důvodů navrhuji hodnotit známkou **velmi dobře**.

V Českých Budějovicích dne 18. 5. 2016.

doc. PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.